

STORTINGET

Innst. 425 L

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 84 L (2022–2023)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i straffegjennomføringsloven (forskriftshjemmel om straffegjennomføring ved utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom)

ringsloven får en hjemmel for at det – dersom behovet igjen oppstår – kan gis forskrifter om særskilte tiltak for å forebygge smittespredning og negative konsekvenser i kriminalomsorgen ved utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom som smitter lett.

Til Stortinget

Sammendrag

Straffegjennomføringsloven kapittel 3 A inneholder midlertidige regler om straffegjennomføring under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom, jf. lov 17. juni 2022 nr. 62. Loven er vedtatt på bakgrunn av Prop. 126 L (2021–2022) og Innst. 461 L (2021–2022). Reglene er utviklet og vedtatt gjennom perioden med covid-19, men kan komme til anvendelse også ved utbrudd av lignende sykdommer. Kapittel 3 A er midlertidig, og reglene oppheves 1. juli 2023.

Det er utbredt grunnimmunitet mot covid-19 i befolkningen i Norge, etter at de aller fleste har vært smittet, vaksinert eller begge deler. Det er derfor mindre sannsynlig at en ny bølge av epidemien – med de variantene vi nå kjenner – vil føre til mye alvorlig sykdom. Situasjonen er imidlertid fortsatt uforutsigbar, og det kan ikke utelukkes at det igjen kan oppstå behov for særskilte tiltak i kriminalomsorgen. I tillegg kan det komme nye allmennfarlige smittsomme sykdommer som smitter lett, og som utløser behov for ekstraordinære tiltak i kriminalomsorgen. De behovene som ligger til grunn for dagens kapittel 3 A, vil dermed også kunne gjøre seg gjeldende etter 1. juli 2023. Av beredskapshensyn foreslås det derfor i proposisjonen at straffegjennomfø-

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Odd Harald Hovland og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Ivar B. Prestbakmo og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til Prop. 84 L (2022–2023) Endringer i straffegjennomføringsloven (forskriftshjemmel om straffegjennomføring ved utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom). Det ble avholdt skriftlig høring i saken, men komiteen mottok ingen høringsinnspill.

Komiteen er enig i at det er behov for en hjemmel for å gi forskrifter om tiltak for å forebygge smittespredning eller andre negative konsekvenser av en allmennfarlig smittsom sykdom som smitter lett. Komiteen mener det er formålstjenlig at en slik forskriftshjemmel gis i straffegjennomføringsloven og på permanent basis.

Komiteen viser til at det i § 45 a første avsnitt bokstavene a–f er foreslått å gi adgang til å beslutte tiltak for å forebygge smittespredning eller begrense andre negative konsekvenser av et sykdomsutbrudd. Dette kan blant annet være begrensninger i adgangen til å motta

besøk, utelukkelse fra fellesskap med andre innsatte, og nektelse av permisjon og frigang. Komiteen understreker at hvis tiltak skal gjennomføres etter bestemmelsen, må det være nødvendig for å forebygge smittespredning eller andre negative konsekvenser ved utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom og ikke være uforholdsmessig overfor den innsatte eller domfelte.

Komiteen mener forslag til forskrifter gitt etter denne hjemmel skal sendes på høring, men at det kan aksepteres kortere høringsfrist i for eksempel situasjoner med høyt smittetrykk av en allmennfarlig sykdom. Komiteen understreker at den foreslåtte forskriftshjemmelen først og fremst gis for å kunne innføre regler som svarer til de midlertidige reglene som i dag følger av straffegjennomføringsloven kapittel 3 A, hvis det igjen oppstår et slikt behov.

Komiteen mener det er riktig å lovfeste at forskrifter etter denne bestemmelsen skal inneholde en nærmere regulering av innsattes rett til besøk fra advokat og offentlig myndighetsrepresentant, og at kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte kan ha kontakt med personer utenfor fengsel ved bruk av fjernkommunikasjon. Komiteen understreker at i tilfeller hvor det er aktuelt å benytte adgangen til å gi forskrift etter bestemmelsen, skal det, så langt det er mulig, skje etter rådføring med helsemyndighetene.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i straffegjennomføringsloven (forskriftshjemmel om straffegjennomføring ved utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom)

I

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel 3 A skal lyde:

Kapittel 3 A. Særskilte bestemmelser ved utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom

§ 45 a skal lyde:

§ 45 a *Forskrift om nødvendige tiltak ved utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom*

Når det er nødvendig for å forebygge smittespredning eller andre negative konsekvenser ved utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom som smitter ved in-

direkte kontakt, dråpesmitte eller luftbåren smitte, kan Kongen i forskrift utfylle, supplere eller fravike denne loven ved å gi kriminalomsorgen adgang til å beslutte

- a. at besøk i fengsel skal gjennomføres i samsvar med smittevernregelverkets råd, og at kriminalomsorgen kan avbryte besøket dersom pålegg om dette ikke overholdes
- b. at en innsatt skal nektes besøk i fengsel dersom besøket etter en konkret vurdering vil innebære en særskilt fare for overføring av smitte, eller at det for en nærmere avgrenset periode som hovedregel ikke skal gjennomføres besøk i fengselet eller en nærmere angitt del av fengselet. Forskrifter etter denne bestemmelsen skal inneholde en nærmere regulering av innsattes rett til besøk fra advokat og offentlig myndighetsrepresentant, og krav om at kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte som nektes besøk kan ha kontakt med personer utenfor fengsel ved bruk av fjernkommunikasjon. Forskrifter etter denne bestemmelsen kan ikke begrense innsattes tilgang til helsetjenester
- c. at en innsatt helt eller delvis skal utelukkes fra fellesskap med andre innsatte for å forebygge smittespredning i fengselet dersom det følger av lov eller forskrift, eller av beslutning i medhold av smittevernloven, at en person som er innsatt i fengselet skal være i isolasjon eller karantene, eller personen har symptomer som er forenlig med en allmennfarlig smittsom sykdom som skal medføre isolasjon eller karantene. Forskrifter etter denne bestemmelsen skal inneholde krav om at kriminalomsorgen så vidt mulig skal rådføre seg med helsepersonell før det vedtas utelukkelse på grunn av symptomer. Forskrifter etter denne bestemmelsen skal også inneholde en nærmere regulering av den innsattes rett på meningsfylt menneskelig kontakt, og som minimum kreve at den innsatte skal ha tilbud om meningsfylt menneskelig kontakt eller tiltak som kompensere for fravær av meningsfylt kontakt i til sammen minst to timer hver dag, samt at innsatte som har tilbud om mindre enn to timer meningsfylt menneskelig kontakt hver dag, hver dag skal ha mulighet for kontakt med familie eller andre ved bruk av fjernkommunikasjon
- d. at en innsatt skal nektes permisjon eller frigang fra fengsel, og omgjøre vedtak om dette, dersom permisjonen eller frigangen etter en konkret vurdering antas å ville innebære en særskilt fare for overføring av smitte. Forskrifter etter denne bestemmelsen skal inneholde krav om at kriminalomsorgen så vidt mulig skal rådføre seg med helsepersonell før det besluttes nektelse eller omgjøring
- e. at gjennomføring av straff i samfunnet midlertidig skal avbrytes dersom gjennomføringen på grunn av pålegg eller anbefaling fra statlige eller kommunale

myndigheter eller endringer hos kriminalomsorgens oppdragsgivere ikke lar seg gjennomføre. Forskrifter etter denne bestemmelsen skal inneholde krav om at straffavbrudd så vidt mulig skal unngås dersom den som gjennomfører samfunnsstraff er under 18 år

- f. at en domfelt som har gjennomført en tredel av den ubetingede fengselsstraffen midlertidig skal overføres til straffgjennomføring med elektronisk kontroll utenfor fengsel, herunder en kortvarig overføring uten elektronisk kontroll inntil den elektroniske kontrollen er etablert, dersom kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, sikkerhetsmessige

forhold ikke taler imot, og domfelte ikke gjennomfører straff for overtredelse av straffeloven kapittel 18 eller 26 eller §§ 275, 282 eller 283.

Det kan bare besluttet tiltak på grunnlag av forskrifter etter første ledd når det er nødvendig for å forebygge smittespredning eller andre negative konsekvenser ved utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom som nevnt i første ledd, og det ikke vil være uforholdsmessig overfor den innsatte eller domfelte som beslutningen retter seg mot.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i justiskomiteen, den 23. mai 2023

Per-Willy Amundsen

leder

Sveinung Stensland

ordfører

